

Список використаних джерел

1. Звіт за результатами спостереження ОПОРИ на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року: тенденції липня та попередні висновки кампанії. URL: <https://www.oporaua.org/report/vybory/parlamentski-vybory/parlamentski-vybory-2019>.
2. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листоп. 2011 р. № 4061-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>.
3. Павловський А. Стала відома схема підкупу виборців! URL: <https://blog.liga.net/user/apavlovskiy/article/32383>.
4. Приклади підкупу виборців. URL: <https://blog.liga.net/user/kodarchenko/article/32463>.
5. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/5073-17>.
6. Більшість українців проти підкупу виборців. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/ukraintsy-rasskazali-svoem-otnoshemi-podkupu-1545841324.html>.

Гулак Олена Василівна, доцент кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат юридичних наук, доцент;

Головій Людмила Василівна, доцент кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат юридичних наук, доцент

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ

Одним із важливих аспектів сучасної державної правової політики в Україні є реформування системи запобігання і протидії корупції. Досягнення успіху у цьому процесі є передумовою для формування у суспільстві довіри до влади, зростання економічного потенціалу держави, покращення добробуту громадян України. Адже реформа - це не лише зміна законодавства, насамперед - це нові підходи до його реалізації. Укладення Угоди про Асоціацію з ЄС [1] та повна інтеграція нашої держави з Європейським Співтовариством стали додатковим суттєвим чинником удосконалення державної політики протидії корупції в Україні.

Обов'язковою складовою антикорупційної політики України є формування системи органів, які забезпечують запобігання та протидію

корупції, уточнення та розмежування їхніх завдань і повноважень, оптимізацію структури та штатної чисельності, підвищення рівня професіоналізму та відповідальності їхнього особового складу, подальше впровадження демократичних механізмів у службову діяльність відповідно до світових і європейських стандартів.

Прийняття нормативно-правових актів, які і визначають порядок створення та функціонування таких органів, є доволі тривалим процесом. Втім, базовий пакет антикорупційних законів, розроблений під методичним керівництвом міжнародних інституцій, був прийнятий 14 жовтня 2014 року, щоправда, під суттєвим тиском громадськості. Так, серед базових нормативно-правових актів в цей день було прийнято: Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки», Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України», Закон України «Про запобігання корупції», оновлений Закон України «Про прокуратуру», який передбачив існування нового структурного компоненту - Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, яка здійснює процесуальне керівництво діяльності детективів Національного антикорупційного бюро.

Слід зауважити, що окрім зазначених, у нашій державі наразі функціонує ціла система антикорупційних органів, одні з яких виконують суто антикорупційні функції, інші ж - окрім визначених законодавством і антикорупційні у тому числі. До таких слід, зокрема, віднести: Державне бюро розслідувань (ДБР); Національне антикорупційне бюро України (НАБУ); Прокуратуру України; Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру; Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів; Національну поліцію України; Службу безпеки України (СБУ); Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК); Національну раду з питань антикорупційної політики; Міністерство юстиції України (Мін'юст); Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції; Громадські ради при антикорупційних органах; Національну раду з питань антикорупційної політики» та цілу низку громадських організацій антикорупційного спрямування.

Разом з тим, базовий антикорупційний Закон «Про запобігання корупції» в ч. 1 ст. 1 визначає спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, а саме: органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції. Вважаємо що такий перелік органів має бути розширений. Окрім того, Закон України «Про запобігання корупції» містить деякі застарілі позиції, які потребують оновлення.

Маємо погодитись із цілою низкою експертів щодо недоцільності існування такої великої кількості антикорупційних органів, позаяк будь-який публічний орган, за своєю суттю, має бути антикорупційним.

До того ж, стаття 6 основного міжнародного антикорупційного документу - Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, прийнятої на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року та ратифікована в Україні у відповідності із заявою Законом № 251-У від 18.10.2006 р [2] передбачає необхідність існування окремого центрального органу з питань протидії корупції. Таким наразі і передбачено, відповідно до базового вітчизняного антикорупційного закону - Закону України «Про запобігання корупції», існування національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), який є центральним органом виконавчої влади з питань запобігання корупції, який підпорядковується безпосередньо Кабінету Міністрів України та призначений формувати та реалізовувати державну корупційну політику за допомогою системи антикорупційного інструментарію, деталізованого базовим антикорупційним законом.

Окрім того, вперше, на рівні Закону України була прийнята антикорупційна Стратегія, щоправда короткотермінова, закріплена Законом України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки». А нова - закріплена лише Постановою КМУ «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2018-2020 роки». Не зважаючи на те що вже кінець 2019 рік, Закону України «Про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки» [3] ще не розглядався у стінах Верховної Ради України.

Ведучи мову про судову систему, не можна не торкнутись одного з найбільш актуальних питань на сьогодні, а саме, процесу створення Вищого антикорупційного суду України. У рамках його створення, планується підбір добросесних кандидатів, до яких висувається ціла низка високих стандартів та вимог не лише професійного характеру, але і відповідності антикорупційному законодавству та вимогам добросесності, які, до того ж, перевіряються не лише цілою низкою державних органів, але і громадськими організаціями, радою добросесності та уповноваженими міжнародними експертами.

Так, під тиском євроспільноти, зацікавлених міжнародних організацій 7 червня 2018 р. був прийнятий Закон України «Про Вищий антикорупційний суд», який вже розпочав свою діяльність. Все ж слід зауважити, що створення в Україні окремого Антикорупційного суду являє собою доволі дискусійне питання, погляди щодо якого першочергово були протилежними, включаючи прихильників такої новели та тих, хто ставить під сумнів доцільність такого рішення. Разом з тим, необхідність створення окремого антикорупційного суду була передбачена рекомендаціями Організації Економічного Співробітництва та Розвитку як одна зі складових антикорупційного реформування України в цілому, та як така, що має завершити повноцінний цикл формування усієї антикорупційної системи як у інституційному, так і процесуальному відношеннях.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України. 2014. № 75. Том 1. С. 83.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Міжнародний документ, прийнятий на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 251 від 18.10.2006 р. цкб: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c16).

3. Про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки: Проект Закону України. ЦКБ: <https://nazk.gov.ua/news/uryad-shvalyv-proekt-zakonu-ukrayiny-pro-antukorupciynnu-strategiyu-na-2018-2020-roky>.

Данченко Катерина Михайлівна, старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та оперативного-розшукової діяльності Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Незалежно від культурного, політичного чи соціального розвитку держави, корупція є тим злочином, який існує в усіх країнах світу і має вона чітко виражений політичний характер, так як корупційними злочинами можуть займатися виключно особи, які наділенні певними владними повноваженнями.

Тому політичну корупцію необхідно розглядати в трьох основних вимірах:

1) корупція на місцях - тобто це такий вид корупції, який розвивається в селах та селищах, яка вчиняється сільськими радами та сільськими головами з метою отримання незаконного збагачення, шляхом вчинення певних дій на користь певних осіб (наприклад: надання земельної ділянки під будівництво, чи дозвіл на проведення певних ремонтних доріг і т. д.), використовуючи свої посадові повноваження. Ця корупція є політичною, так як владні посади в селах та селищах є виборними, такий (політичний) статус зазначених осіб надає скоєним ними корупційним діянням політичного характеру, навіть якщо вони вчиняються винятково з особистих (не політичних) мотивів.

2) регіональна корупція - (область, місто) до суб'єктів, що вчиняють корупційні злочини на цьому рівні, можуть бути віднесені керівники місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також депутати обласних і міських рад, тобто ті, на кого на регіональному рівні покладається організація забезпечення реалізації державної політики на місцях. Віднесення цих осіб до